

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до перекладознавства

Освітня програма «Англійська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія
035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності та результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до перекладознавства
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Телегіна Наталія Іванівна
Контактний телефон викладача	0505512647
E-mail викладача	natalia.telegina.@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	п'ятниця 13.30
2. Анотація до курсу	
<p>Курс Вступ до перекладознавства знайомить студентів з історією розвитку перекладу, різними видами і способами перекладу (включаючи усний переклад), лексичним, граматичним та прагматичним аспектами перекладу, різними видами трансформацій, які застосовуються в перекладі, а також з стратегіями та техніками перекладу. Зазначений курс також знайомить студентів із поняттям доместикації та форенізації як основних підходів до вибору стратегій і техніки перекладу, роз'яснює студентам поняття еквівалентності та адекватності перекладу, демонструє студентам різні погляди на ці поняття та різні теорії, як українських так і зарубіжних науковців.</p> <p>Зазначений курс спрямований на те, щоби навчити студентів розбиратися в стратегіях і техніках перекладу, вдало обирати їх в залежності від типу тексту, розуміти, як зберегти в перекладі повний зміст і стильові особливості тексту.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Курс Вступ до перекладознавства має на меті ознайомити студентів з історією та теорією перекладу, основними способами перекладу публіцистичних текстів, художніх творів та наукової літератури, продемонструвати студентам особливості застосування основних стратегій і технік перекладу, розтлумачити основні типи лексико-граматичних трансформацій та умови їх реалізації.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>4.1. Загальні компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями. • Здатність до пошуку та опрацювання інформації з різних джерел. • Уміння вирішувати проблеми у галузях філології, лінгвістики, перекладознавства. • Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації. • Здатність застосовувати на практиці знання, уміння та навички. • Здатність адекватно висловлювати думки українською та англійською мовами. • Здатність працювати в команді та автономно. • Усвідомлення принципів академічної доброчесності. <p>4.2. Фахові компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Усвідомлення структури філологічної та лінгвістичної наук і місця перекладознавства у їх системі. • Здатність використовувати у професійній діяльності теоретичні знання з перекладознавства і навички перекладу при викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти. • Здатність обрати відповідний вид перекладу для конкретної лексичної одиниці та для конкретного виду тексту. • Здатність застосовувати відповідні лексичні та граматичні трансформації в кожному конкретному випадку. • Здатність здійснювати адекватний переклад. <p>4.3. Результати навчання</p>	

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями українською та англійською мовами, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Ефективно працювати з інформацією: добирати її з різних джерел, критично аналізувати, адекватно інтерпретувати, класифікувати, систематизувати.
- Співпрацювати з колегами, представниками інших культур.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- Знати норми літературної української та англійської мов, вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Знати шляхи досягнення адекватного перекладу.
- Використовувати набуті знання з теорії перекладу і навички практичного перекладу у практичному курсі англійської мови та у подальшому викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти.
- Знати основні типи лексико-граматичних трансформацій, що використовуються при перекладі.
- Знати, де, коли і за яких умов застосовується кожен вид перекладу.
- Знати способи перекладу інтернаціоналізмів, реалій, власних назв, фразеологізмів, художніх засобів та різних граматичних конструкцій.
- Знати найбільш видатні постаті в історії перекладу і внесок провідних перекладачів у розвиток перекладацької майстерності.
- Здійснювати адекватний переклад текстів різних жанрів і стилів.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	035 Філологія	2	В

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконанн я
------------	------------------	-----------------	---------------	----------------	-------------------------

<p>Тема 1. Переклад як поняття і як предмет. 1. Визначення перекладу. 2. Значення і функції перекладу. 3. Лінгвістичні та екстралінгвістичні фактори перекладу. 4. Перекладацькі компетентності.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1,3,9,10</p>	<p>2 год.+ 1 год. Завдання: Ознайомитися з функціями, лінгвістичними та екстралінгвістичними факторами перекладу. Проблемні завдання: 1. Якими знаннями повинен володіти перекладач? 2. Які види знань включає комунікативна компетенція? 3. Яка роль перекладу в розвитку культури?</p>	<p>5 балів</p>	<p>лютий</p>
<p>Тема 2. Загальна характеристика аспектів перекладу. 1. Граматичний аспект перекладу. 2. Семантичний аспект перекладу. 3. Прагматичний аспект перекладу.</p>	<p>Грама тични й аспект перекладу. лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>3,4,6</p>	<p>2 год. + 1 год. Завдання: Ознайомитися з усіма аспектами перекладу. Проблемні завдання: 1. Що необхідно для урахування прагматичної мотивації оригінального повідомлення? 2. Як повинен враховуватися кут зору рецептора? 3. Який ефект на переклад має кут зору перекладача? 4. Чи може перекладач вважатися співавтором?</p>	<p>5 балів</p>	<p>березень</p>
<p>Тема 3. Види і способи перекладу. 1. Види буквального перекладу. 2. Особливості підрядкового перекладу. 3. Види літературного перекладу. 4. Антонімічний і описовий переклад. 5. Види усного перекладу.</p>		<p>2,4,10 5,6,8,10</p>	<p>2 год. + 1 год. Завдання:</p>	<p>5 балів</p>	<p>березень</p>

<p>Тема 4. Лексичний аспект перекладу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Переклад власних назв. 2.Переклад географічних назв. 3. Види інтернаціоналізмів та способи їх перекладу. 4. Асиндетичні іменникові сполуки та способи їх перекладу. 	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2,7,8,10</p>	<p>Ознайомитися з особливостями кожного з розглянутих видів перекладу і підібрати приклади кожного з них.</p> <p>Проблемні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Чим відрізняються три існуючих види літературного перекладу? 2. Чому машинний переклад рідко використовується? 3. За яких умов вживається антонімічний переклад? 4. Які з видів усного перекладу на вашу думку найскладніші? Обґрунтуйте свою точку зору. <p>2 год.+ 1 год.</p> <p>Завдання:</p> <p>Ознайомитися з видами інтернаціоналізмів та особливостями асиндетичних сполук і способами їх перекладу.</p> <p>Проблемні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Як перекладаються географічні назви, які є в мові оригіналу запозиченими? 2. Які географічні назви не транслітеруються і не транскрибуються? 	<p>5 балів</p>	<p>березень</p>
<p>Тема 5. Лексико-стилістичний аспект перекладу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реалії і способи їх перекладу. 2. Визначення метафори, види метафор та способи їх перекладу. 3. Порівняння та способи їх перекладу. 	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>				

<p>4. Фразеологічні одиниці та способи їх перекладу.</p> <p>Тема 6. Проблеми еквівалентності та нееквівалентності.</p> <p>1. Еквівалентність та адекватність перекладу.</p> <p>2. Погляди Кетфорда, Снел Хорнбі і Роді Робертс на поняття еквівалентності.</p> <p>3. Найбільш поширені причини нееквівалентності перекладу.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>7,11,12</p>	<p>3. Який підхід існує до перекладу багаточленних асиндетичних іменникових сполук?</p> <p>4. За яких умов інтернаціоналізми потребують описового перекладу?</p> <p>2 год. + 1 год. Завдання: Розібратися, яку роль для адекватності перекладу відіграє максимально точна передача значення реалій, фразеологічних одиниць і стилістичних засобів.</p> <p>Проблемні завдання:</p> <p>1. Що таке транспозиція на рівні конотації, наведіть власні приклади.</p> <p>2. З яких джерел з'являються еквіваленти фразеологічних одиниць?</p> <p>3. Чому перекладач бути бікультурним ?</p> <p>4. За яких умов, перекладаючи метафору, не можна зберегти образ?</p> <p>2 год.+ 1 год. Завдання: Вивчити різні погляди науковців на проблеми еквівалентності і</p>	<p>5 балів</p>	<p>квітень</p>
		<p>4,7,8</p>		<p>5 балів</p>	<p>квітень</p>

<p>Тема 7. Типи і рівні еквівалентності перекладу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формальна еквівалентність. 2. Часткова відповідність. 3. Ситуативна еквівалентність. 4. Рівні еквівалентності. 	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>3,7,8</p>	<p>адекватності в специфіку трактування цих понять.</p> <p>Проблемні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наведіть приклади культурних понять, які можуть стати причиною нееквівалентного перекладу. 2. Чи всі науковці бачать різницю між еквівалентністю та адекватністю? 3. Як обмеженість і поширення певних лінгвістичних форм впливає на еквівалентність перекладу? 	<p>5 балів</p>	<p>квітень</p>
<p>Тема 8. Перекладацькі стратегії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доместикація і форенізація. 2. Генералізація і конкретизація. 3. Заміни. 4. Перефрази. 5. Опущення і додавання. 	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>3,7,8</p>	<p>2 год. + 1 год.</p> <p>Проблемні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яку роль може відігравати стилістичний аспект в досягненні відповідності? 2. Наведіть свої приклади ситуативної еквівалентності. 3. Як ви розумієте прагматичний аспект еквівалентності. Наведіть приклад. 	<p>5 балів</p>	<p>квітень</p>
<p>Тема 9. Техніки перекладу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прямі техніки. 2. Непрямі техніки. 	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>3,7,8</p>	<p>2 год. + 1 год.</p> <p>Проблемні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які причини 	<p>5 балів</p>	<p>квітень</p>

<p>Тема 10. Історія перекладу. 1. Переклад в Стародавньому світі. 2. Історія європейського перекладу. 3. Історія перекладу в Україні.</p>		<p>9,10</p>	<p>опущень ви вважаєте виправданими? 2. В яких випадках додавання необхідне? 3. Якими є причини використання перефрази недотичною лексикою?</p> <p>2 год. + 1 год. Проблемні</p>	<p>5 балів</p>	<p>травень</p>
---	--	-------------	---	----------------	----------------

	лекція, практичне заняття, самостійна робота		<p>завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підберіть приклади модуляцій, поясніть причини їх застосування. 2. Чому в перекладах назв фільмів нерідко спостерігається перефразування? Наведіть приклади. 3. Чи завжди можлива компенсація? Чим пояснюється її необхідність? <p>2 год. + 1 год. Завдання:</p> <p>Проблемні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яким видом перекладу були виконані перші переклади Біблії? 2. Якому виду перекладу надавалася перевага в період Відродження? 3. Хто з Київських князів першим підписав угоду двома мовами? 4. Хто з відомих українських письменників займався перекладами? 	5 балів	травень
6. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студент отримує залік на підставі оцінок, які студент отримав на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати, відвідуючи практичні заняття – 50. Підсумкова оцінка за практичні заняття розраховується з суми балів, отриманих на практичних заняттях з ваговим коефіцієнтом 2. Максимальна оцінка, яку студент може отримати на заліку – 100 балів.
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 5 занять упродовж семестру за 10-ти бальною шкалою. Студент отримує два питання протягом семінара, теоретичне і практичне, за кожне з яких він може отримати 5 балів. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати по закінченні практичних занять – 50. Сума балів, отриманих студентом за практичні заняття, розраховується шляхом додавання балів, отриманих на практичних заняттях з ваговим коефіцієнтом 2.

7. Політика курсу

Курс читається англійською мовою. Студент зобов'язується відвідувати лекції та практичні заняття, а також виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і контрольної роботи. Пропуски практичних занять без поважних причин знижують рейтинг студента, оскільки зменшують суму балів, які виводяться шляхом додавання оцінок, здобутих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відробку цього практичного заняття під час консультації. При виставленні рейтингового підсумкового балу враховується присутність студента на заняттях

(у тому числі лекційних), активність студента під час заняття, недопустимість запізнь, користування мобільним телефоном під час опитування та виконання письмових завдань і недопустимість списування. Враховується також факт відпрацювання занять, пропущених з поважної причини.

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2 на консультації викладача. На консультації викладача студент також може отримати роз'яснення питань, з підготовкою яких у нього виникли складності.

8. Рекомендована література

1. Брешко Н. Основи перекладу: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для ф-тів та ін.-тів міжнарод. відносин. К: Ніка-Центр, 2005. (http://194.44.142.55/F?func=find-b&request=000332164&find_code=SYS)
2. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів: Вища школа. Вид-во при Львів. ун-ті, 1983. (<https://www.twirpx.com/file/2964738/>)
3. Карабан В'ячеслав, Мейс Джеймс. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Вінниця: Нова книга, 2003. (<http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:218774/Source:default>)
4. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. К.: Юніверс, 2003. (http://chtyvo.org.ua/authors/Koptilov/Teoriia_i_praktyka_perekladu/)
5. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. К.: Вища школа, 1986. (https://studylib.net/doc/7895428/korunec._-D1%96.-v.-k-68-teor%D1%96ya-%D1%96-praktika-perekladu--aspektnij)
6. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою. Мовознавство, 1993, №3.
7. Найда Ю.А. К науке переводить. Принципы соответствий. В кн.: Вопросы теории перевода в

- заруб. лінгвістике. – М.: Междунар. отношения, 1978. (<https://cyberleninka.ru/article/n/printspialnye-osobennosti-formalno-esteticheskoy-ekvivalentnosti>)
8. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. М.: Междунар. отношения, 1974. (<http://lib.mgppu.ru/OpacUnicode/app/webroot/index.php?url=/notices/index/IdNotice:158554/Source:default>)
9. Телегіна Н.І., ПРАКТИКУМ З ПЕРЕКЛАДУ (навчально-методичний посібник). – Івано-Франківськ, 2019. – 75 с.
10. Korunets, I. V. Theory and Practice of Translation. Vinnitsya: Nova Knyha Publishers, 2001. https://www.academia.edu/30268982/Korunec_-_Theory_and_practice_of_translation
11. Hornby, A.S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. Oxford: Ox. University Press, 1980. (<https://www.bookdepository.com/Oxford-Advanced-Learners-Dictionary-Current-English-S-Hornby/9780194311106>)
12. Nida, E. Componental Analysis of Meaning. The Hague – Paris: Moton, 1975. (<https://www.degruyter.com/view/product/151594>)

Викладач Телегіна Н. І.